

Déli Hírlap

BÁNSÁGI
MAGYAR NAPILAPPÉNTEK, 1931. AUGUSZTUS 14.
TIMISOARA-TEMESVÁR, VII. ÉVF. 181. SZ.FŐSZERKESZTŐ:
VUCHETICH ENDRE D^r

A nagy rianás áldozatai

Irta: AGLICERIU REMUS

Téved, aki azt hiszi, hogy a rab-szolgakereskedés a legkönnyörtelenebb, legbarbárabb cselekedett. Az esküt nem tett, volt magyar tisztviselők tíz éves szenvedésének szomorú láncolata bizonyos arra, hogy az égbekiáltó bűnök skálájának van egy alantasabb foka is. Az ártatlanul megfeszítettnek kínos, gyötrelmes haláltusájában való kéjelgés.

A volt magyar tisztviselők máról holnapra arra ébredtek, hogy az a földterület, melyen ők addig tisztességesen, becsületesen rótták le nap-nap után a tőlük megkövetelt munkát, mint jégtábla, melyet földet megreszkettető rianás repeszt széjjel, szakad el hazájuktól és odasimul más államalakulathoz, melynek mások a törvényei, mások a szokásai és más a hivatalos nyelv. Aki csak pusztá szemlélője volt ennek a tételeji drámának, sohasem fogja teljes egészében elképzelhetni, mit jelentett ezen tisztviselők részére a hirtelenében senkifiává való átváltozás.

Felettes hatóságuktól elszakítva, a népfajok egymás iránti gyűlöletének hullámverésében, vítorla és iránytű nélküli lélekvesztőben hanykolódó hajótöröttekhez hasonlóan, hol reménykedve, hol kétségbeesetten várták a következő órát, a következő napot.

Megkezdődött a impériumátvétel és a hivatalok átadása. A világháború ötödik esztendőjében, rendes leltárak mellett és — pénztári szabálytalanságok híján. Jött a hűségeskü letevésére való felhívás. A fiumei kormányzóság fenhatósága alá tartozott állami tisztviselők soha sem fogják elfelejteni Villányi Frigyes báró, akkori kormányzó-helyettes fáradhatatlan atyai gondoskodását, mellyel átmenetileg biztosította sok százra menő tisztviselőjének, a végleges elhelyezkedésig, a mindennapi kenyerét és lakást. Közölte egyúttal a hivatali és állampolgári eskü alól való fementést, valamint a magyar kormány azon utasítását, hogy mindenki abba az államalakulatba illeszkedjék bele, melyben jövőjét

biztosítottabbnak véli. Így, ridegen, józanan, hazafiaskodási görög-tüzesen. És egy év leforgása alatt, mint pergő faleveleket az őszi szél, a repatriáló vagonok kit erre, kit arra szállítottak el „Adria gyöngyéből”, úgy hogy végül már csak néhányan hallgatuk a tenger mormolását... Ez utóbbiak közül, — említem ezt, mint oly tény, mely alkalmas jobb belátásra bírni a csak gyűlölködésből élő mentálitásokat.

Critz a-Cretiu István, volt kivitelei akadémiai igazgató és Serafin Aurél tanár Budapestre mentek. Előbbi a kereskedelmi iskolák országos felügyelője, utóbbi főgimnáziumi tanár az ötödik kerületben.

Én visszajöttem Temesvárra.

Az erdélyi volt magyar tisztviselők életbevágó, súlyos dilemma elé kerültek.

A feketeszesz-ügyben tegnap bírósági és pénzügyi bizottság jelent meg a temesvári sörgyárban

Arad és Nagyvárad után a feketeszesz fronton a nyomozás sulypontja ismét Temesvárra terelődött. A nyomozást most Taran Viktor pénzügyi vezérfelügyelő irányítja és az újabb nyomozás pártatlan keresztülvitele érdekében segítségül vette az ügyészséget és a vizsgálóbíró is. Így magyarázható, hogy Taran Viktor az Aradon és Erdély különböző városában végzett nyomozás után szükségesnek látta, hogy Temesvárott a temesvári sörgyárba kiszálljon. A gyár tulajdonosa a Cell-féle érdekeltséghez tartozik, amely szesz és borkereskedelemmel is foglalkozik. Taran vezérfelügyelő Nicolaus György törvényszéki tanácselnök, ügyész és Tigoianu Demeter vizsgálóbíróval együtt jelent meg a temesvári sörgyár irodájában, azonkívül jelen volt Gellner szeszszakértő is. A kiszállás két ügylet tisztázása végett történt. Ugyanis a temesvári sörgyár szállítási könyvében egy 115 hektoliteres culkatétel szerepelt. Ez a 115. szám megegyezik az

Nem teszik le az esküt? Kiborbák őket. Nemesak a hivatalból, de a lakásukból is. Sőt ki is utasítják. Leteszik az esküt? Itt maradhatnak, de elvesztik állásukat, mert nem bírják az államnyelvet. Elvesztvén magyar állampolgárságukat, mi lesz nyugdíjügyükkel?

Mindmégannyi kérdés, melyre senkinek tudott megnyugtató választ adni. A békekötés csak 1921. évi június 4-én történt, tehát ezen napig nem is voltak törvényesen kötelezhető állampolgárság választásra és hűségeskü letételre. Ami velük történt, az mind „vis-major“-nak tekintendő és csak mint ilyen bírálható el. Jogállamokban a szerzett jogokat respektálni szokták. De ettől eltekintve, ezek a volt magyar tisztviselők mind román állampolgárok. És ennek ellenére az egymást felváltó román

kormányok egyaránt könnyörtelenek voltak velük szemben tultevén magukat lelkiismeretfurdalás nélkül mindazon törvényes és becsületbeli kötelezettségeken, melyek a román államra, mint a magyar állam jogutódjára háramlottak.

Tíz évi kinteljes szenvedés és gyöttrődés után, végre, jött egy kormány, mely véget vetett ennek a szégyenletes állapotnak és törvényhozásilag rendezte az esküt nem tett volt magyar tisztviselők nyugdíjügyét. Törvényben kimondta, hogy a volt magyar tisztviselők, kik nem tették le a hűség-esküt, nyugdíjazandók az akkor érvényben volt törvény rendelkezései szerint, amikor ez eskü letételét megtagadták.

A multa vonatkozólag, a tíz esztendőre együttesen, kiutalványozott 79 milliót. Ha teljes igazságot tudott volna szolgáltatni, a tíz évre visszamenőleg 500 milliót kellett volna kiutalnia!

A román kormány ezen politikamentes, becsületbeli ténykedése, melynek forrása egy magasabb jogérzék és az állam presztíziséért aggódó hazafias érzelem percekig tartó óvációk tárgya volt annak idején egy nemzetközi kisebbségi kongresszuson, hol 43 kisebbségi nemzet képviselője és ezek elnöke állva tüntetett Románia mellett. És ezek után, alig két évre rá, visszazökken minden a régi mentálitásával kerékesapásba. Az új kormány nyugdíjtörvény módosítása alkalmas arra, hogy megfagyassza a vért azok ereiben, akikre lesújtani készül.

A nagy rianás áldozatainak kálváriája, úgy látszik, nem ért véget.

Az országos nyugdíjpénztár volt elnökének, Boila Romulusnak megállapítása szerint, mindössze mintegy évi 25 millióról van szó. De ez léte, kenyere, hajléka, sok esetben mindene annak a sokat szenvedett hajdani állami tisztviselőnek. És ezt is el akarják venni.

Ugy-e, hogy nem a rab-szolgakereskedés a legkönnyörtelenebb, legbarbárabb cselekedet?

Vannak fokozatok...

1 vég vászon (10 mtr.) 265.—
1 vég vászon mosott 235.—

„LOUVRE“

divatáruház
Józsefváros.

Egy halott vallomásai

saját életéről, munkásságáról, törekvéseiről, azokról, akik a cselekvés elől gyáván félrevonultak és a közérdeket összetévesztették egyéni ambíciók kielégítésével

A nemrégiben elhunyt Cosma Aurél dr. volt miniszter írásai között unokaöccse most találta meg politikai végrendeletét. Ettől az írásból közöljük azt a részt, mely a nagy nyilvánosság érdeklődésére is számot tarthat és egyben posthumus vallomása is egy közéleti férfinak az életről és emberekről.

Egy emberéletet át mindig az igazság és az őszinteség útját kerestem. Sokat dolgoztam, küzdöttem és ahol és akin lehetett, segítettem, de mindig fájlaltam, hogy nem tudtam hatványozottabb mértékben a segítség terén rendelkezésre állani.

A közélet porondján nagyon sok rosszakaróval akadtam össze, de tiszta lelkiismeretemen megtört szándékuk és becsületesen vérteteze visszaverte támadásaikat. Ezek nem akartak mást a közéleti szerepléstől, mint egyéni céljaik kielégítését és ellenem fordultak, mert erkölcstelen és jogtalan szándékaiknak útját állottam. Ezeknek a közéleti hullámzásoknak az árjában sokan közülük befulladtak az erkölcstelenség mérgezett tengerébe és az a meggyőződés, hogy még életben levő társaik ugyanigy végzik.

Erdőmhez képest szintén hozzájárultam a nemzeti egységünk megeremtéséhez. Sorsdöntő pillanatokban nem egyszer voltam kezdeményező és sokszor a harcok legvállalósabb pillanatában, amikor kortársaimhoz támogatásért fordultam, sokan akadtak, akik egyszerűen félreálltak. Ez az oportunistikus azonban nem akadályozta meg őket abban, hogy később éppen tőlem kérjenek olyan elhelyezkedést, amelyhez azonban hiányzott az erkölcsi alap.

Szerettem a hazámat és népemet és összerómtam az ő szolgálatukba állítottam. Mindig elítéltem azokat, akik nem értették, vagy nem akarták megérteni az idők hívó szavát, hogy mindannyiunknak dolgozni kell a román állam konszolidációja érdekében. Ehelyett azonban ezeket egyéni érdekeik, kellek nem igazolt ambíciók vezérelték. Vagy vezérelte őket a múlt megannyi emléke és ezek hatása alatt gyűlöletet hintettek szét testvér és testvér között. Olyan rövid az élet, hogy az ember életprogramjának csekély töredékét sem valósíthatja meg.

Dr. EUSEBIU NICORESCU

volt rendőrprefekturái igazgató

ügyvédi irodáját

Piața Sft. George 4. II. (Szent-György-tér) megnyitotta.

Amikor úgy hisszük, hogy elegendő élettapasztalat, tudás és eszköz állna életprogramunk betetőzéséhez rendelkezésre, akkor reájövünk, hogy időnk letehetően van, vagy már le is telt. Éppen ezért életünk minden percét használjuk fel böl-

csen és józanul.

Életem tartalma az őszinteség, igazság és a munka iránti szeretetben merült ki. Ahogy éltem és amit tettem, soha nem bántam meg és úgy érzem, hogy nem éltem hiába...

Megfeledeztek egy magyar községről, melynek lakosai hiába várják az agrárbizottság mérnökét

Józsefszállás temes megyei magyar község igényjogosultjai sokat reménykedtek, várakoztak, küzdtek, hogy megkapják azokat a földeket és házhelyeket, amelyek őket a törvény alapján megilletik. A felosztás többször is megtörtént, de mindannyiszor változtattak rajta. Végül aztán több felebezés után a bíróság véglegesen döntött az ügyben. Most már csak az volna hátra, hogy az agrárbizottság kataszteri mérnöke megjelenjen Józsefszálláson és kinek-kinek kimérje és átadja a neki jutott házhelyet, vagy földparcellát. Azonban annak ellenére, hogy a mérnök kiküldését már a tavaszra ígérték, az mindeddig még nem történt meg. Többször sürgették, számtalanszor kérték ezt a józsefszállásiak, ámde mindeddig hiába. Most már augusztus is mulóban van, azonban az igényjogosultak még mindig nem látták színét sem a mérnöknek. Ez pedig nemcsak azoknak rossz és kellemetlen, akik földparcellákat kaptak, de azoknak

is, akik ezeket a parcellákat eddig kényszerbérletben tartották. Ugarolni kellene a földet, trágyát is kellene rája hordani, azonban nem lehet tudni: kinek lesz erre joga, az új tulajdonosnak e, vagy a kényszerbérletnek. A házhelyekkel szintén baj van. Azok a józsefszállásiak, akiknek elismerték házhelyjogosultságát, már a tavasszal nagy örömmel készülődtek neki az építkezésnek azzal a reménységgel, hogy őszre már saját otthonukba költözhetnek bele. Vertek rengeteg mennyiségű vályogot, összehordtak mindennemű építési anyagot, de lehetetlenség megkezdeni az építkezést, mert nem tudják, hogy melyik telek lesz az övék. Ma-holnap már késő lesz ebben az esztendőben építkezni, legfőbb ideje volna tehát, hogy az illetékes agrárbizottság intézkedjék a mérnök kiküldéséről, hogy Józsefszállás népe megnyugodjék és nekiláthasson úgy a mezői munkának, mint pedig az építkezésnek.

Eredménytelenek maradtak a Bercovitz-bank szanalási tárgyalásai, mire az igazgatók kényszeregyezséget kértek

Azok a tárgyalások, amelyek a Bercovitz-bankhoz tulajdonosai és a Nemzeti Bank között a szanalási kérdésében folytak, eredményhez nem vezettek és a Banca Bercovitz tegnap, tehát a pénztárak bezárását követő huszonnégy óra mulva, az ilfovi törvényszékhez kényszeregyezés megadása iránti kérelmet nyújtott be. Világos, hogy a bank tudatában volt a helyzetének és minden technikai előkészületet megtett. A kényszeregyezési kérelmet a külföldi pénzpiac válságos helyzetével hozzák összefüggésbe. A bank megállapítja, hogy ebben az évben augusztus tizedikéig huszonnégy millió leit veszített. A bank három év alatt négy százalékos kamatoztatás mellett száz százalékban eleget kíván tenni kötelezettségeinek. (A kényszeregyezési törvény hét százalékban állapítja meg a kamatlábat. A szerk.) Az első évben tizenöt, a másodikban har-

mincöt és a harmadik évben ötven százalékot fizet vissza. A kényszeregyezési kérelemhez csatolták Bercovitz Elly és Adolf, valamint a többi Bercovitz nyilatkozatát, amelyekben a Bercovitz-család tagjai magánvagyonukkal is anyagi felelősséget nyújtanak a kényszeregyezési kvótáért. A bank állaga a kényszeregyezési kérelemben foglalt kimutatás szerint 928.474.956 lei aktiva és 758.019.227 lei passziva. A betétesek követelése 346.115.986 lei. A bank hat és fél millió lei illetéket fizet a kényszeregyezés engedélyezéséért. A Banca Bercovitz betétesei legközelebb értekezletet tartanak annak az eldöntésére, vajjon a három éves kvótaidót elfogadják-e. A betétesek körében az a nézet alakult ki, hogy a bank vezetősége sokkal hamarabb és könnyebb feltételek mellett is fizethet.

Oroszországba szökött a csaló kolozsvári bankigazgató

Nemcsak Erdélyben, hanem az egész országban feltűntet keletett Lőrinczy Mózes, a kolozsvári Kereskedelmi Hitelintézet igazgatójának a szökése. Lőrinczy az eddigi megállapítások szerint a bankot és magánosokat tíz millió leiel csalt meg. A károsultak között szerepel a Nagyszebeni Általános Takarékpénztár, amely egy hatvan ezer leiel száz ezer leire kijavított betétkönyv alapján nagyobb kölcsönt adott Lőrinczynek. Két napig tartó bizonytalanság után most megállapítást nyert, hogy Lőrinczy Mózes Sorocánál Bessarábiában átlépte az orosz határt. Lőrinczy Mózes ugyanis az elmúlt héten szombaton Sorocába érkezett és mielőtt a Dnyeszteren való átkelésre magát rászánta, levelet írt a sorocai rendőrfőnöknek és bejelentette tervezett szökését. Szökése előtt a levelet postáladába dobta és így azt a rendőrfőnök csak hétfőn kapta meg.

Száz éve hogy a nagy magyar nyelvújító meghalt

A magyar irodalom ez év augusztus 23-án ünnepli Kazinczy Ferenc, a nagy nyelvújító halálának százéves évfordulóját. A nagyváradi Szigligeti Társaság ez alkalomból országos ünnepet rendez a magyar műproza halhatatlan megeremelőjének, Ersemlyében meg fennálló szünetje és a község piacán levő műveszi értéki szobra előtt. Kazinczy Ferenc 1799 október 27-én született Ersemlyében, nagyatyjának házában és 1831 augusztus 23-án, hetvenegy éves korában Regmezen halt meg, melyet ő Szephalomnak nevezett el. Hamvai Szephalomban nyugszanak. Szülőfalujában áll egyetlen szobra, melyet Fráter Lorant állíttatott és ahová most kegyelettel zarándokol el az egész magyar nemzet, magasztos ünneppé emelve Kazinczy halálának évszázados fordulóját. Az ünnepélyen a Magyar Tudományos Akadémia, az összes erdélyi magyar irodalmi társaságok, a Román Tudományos Akadémia és a különböző román irodalmi egyesületek képviselői is megjelennek. Az ünnepség augusztus 23-án délelőtt tíz órakor református ünnepi istentisztelettel kezdődik, majd a szobor megkoszorúzása után a résztvevők az ősi Bossányi kuriába, Kazinczy szülőházához mennek, ahol Marot Sándor, a Szigligeti Társaság elnöke mond beszédet. Az ünnepséget közös ebéd fejezi be. Külön meghívóval csak az irodalmi társaságokat hívták meg, a magyarságot és azokat, akik részt akarnak venni a magyarságon ezen kegyeletlen nemzetirodalmi ünnepen, ezután hívja meg a nagyváradi Szigligeti Társaság.

Állást keres
tegyen közzé egy
apróhirdetést a
DÉLI HIRLAP-ban

Zsombolyán

ugyanakkor jelenik meg a Déli Hírlap, mint

Temesvároft

A temesvári gyorsvonatot Jablanica állomáson négy vakmerő bandita ki akarta fosztani

Vakmerő vonatrablás történt az elmúlt éjjel a Karánsebes és Herkulesfürdő között fekvő Jablanica állomáson. A Temesvárról este Bukarest felé induló gyorsvonat tíz óra után érkezett meg Jablanicára. Itt a vonatok rendszerint tíz percig állanak, mert a mozdonyok vizet vesznek. Így történt tegnap is. Alig állt meg a vonat, mikor az egyik vasuti kocsiból négy férfi szállt le és a vonat mentén fel-alásétált. Az utasok ezt máskor is meg szokták tenni és így a vasuti személyzet ezuttal sem tulajdonított jelentőséget a négy ember sétájának. Két-három perc telhetett el, amikor az állomásfőnök és az utasok is hangos lármát és kiabálást hallottak a postakocsi felől. Eleinte szinte dermedten álltak az ijedségtől, majd később megemebelték magukat és többen a postakocsinhoz rohantak.

Halálsápadtan találták a vonatvezetőt, aki magához térve, elmondotta, hogy egyszerre négy ismeretlen ember hatolt be a postakocsiba, revolvert szegeztek reá, majd felkaptak csomagokat, leugrottak és elszaladtak.

Az utasok még láttak is négy sötét árnyat, amint a közeli erdőség felé menekültek. A banditák ugylátszik, attól tartottak, hogy üldözőbe veszik őket, mert menekülésük közben revolvereikből állandóan lövöldöztek. Üldözni így nem merték őket senki és szerencsésen el is tűntek az éj leple alatt.

Amikor már biztosak voltak abban, hogy a rablóktól nem kell tartani, követték nyomukat és nem messze a sinektől szétszórtnan több csomagot találtak, melyeket a zsiványok menekülésük közben eldobáltak. Ertesítették a csendőrséget is, mely a rablók üldözésére indult, de természetesen már csak hült helyüket találta. A jablanicai állomásfőnök az esetről jelentést tett a vasuti vezérigazgatóságnak, mely a többi hatósággal karöltve megindította a nyomozást. Megállapítást nyert, hogy

a merénylők a helyzettel alaposan ismerős egyének lehetnek, mert az augusztus tizenegyedikén Temesvárról Bukarestbe indult 16. számú gyorsvonat több millió készpénzt és anyagértéket vitt magával a postakocsiban.

A tegnap délelőtt lefolytatott nyomozás megállapította, hogy a tolvajok csupán négy postacsomagot vittek magukkal, amelyek néhány ezer lei értéket képviselnek. A kieselt tervet a banditák ugyanis nem tudták végrehajtani. Megállapították, hogy a négy tolvaj a hatalmas postakocsi ama részébe ment, amely a mozgópostások fi-

gyelmét elkerülte, mert azok a kocsi elkülönített másik részében dolgoztak. Itt látták hozzá a csomagok kiválogatásához és azokat keresték, amelyekben készpénzt szállítottak.

A négy bandita beszélgetése azonban kihallatszott és az egyik vasuti fékező benézett a kocsihoz, ahol az ismeretlen férfiakat meglátta. Ugyanabban a pillanatban figyelmes lett a mozgópostás is és kezdetét

vette az üldözés.

A banditák kezükben azzal, amit magukkal vihettek, leugrottak és a sötét éjszakában eltűntek. A nyomozás abból indult ki, hogy a merényletet csak ismerős egyének követhették el, akik tudták, hogy a kocsihoz az egyik temesvári intézmény több millió lei készpénzt szállít. Az eset részletes kivizsgálására Smantiu c. temesvári postafelügyelő tegnap Jablanicára utazott.

A nyílt utcán világos nappal agyonlőtte nagybátyját, akivel békésen sétált együtt

Megdöbbentő gyilkosság színelve volt Kiszető temesmegyei község, ahol Dohnal Gyula szolgálaton kívüli főhadnagy több revolverlövéllyel agyonlőtte nagybátyját Hodi János negyven éves mérnököt Délelőtt tíz órakor Hodi és Dohnal Gyula, aki nagybácsijánál nyaralt, látszólag nyugodt beszélgetésbe mélyedve sétáltak a főutcán. Amikor a Friesenhahn-féle gyógyszerértár elé értek, Dohnal hirtelen revolvert rántott és rálőtt nagybátyjára. A golyó csupán könnyebb sérülést ejtett Hodi mérnökön, aki egyetlen hatalmas ugrással a gyógyszerértárba menekült. Dohnal utánament és a gyógyszerértárban közvetlen közelből még hat-szor rásütötte a revolvert nagybátyjára. A golyók részben a szerencsétlen ember fejébe, részben

mellébe hatoltak és azonnali halált okoztak. Az egész másodpercek műve volt és a gyógyszerész felesége, aki történetesen a patikában volt, rémülten szaladt ki a gyógyszerértárból és fellármázta a szomszédokat. Nemsokára megérkezett Holinek dr. hatósági orvos, aki már csak a beállott halált állapíthatta meg. Dohnal Gyula tette elkövetése után önként jelentkezett a csendőrségen, amely őrizetbe vette. Ma beszállítják a temesvári ügyészségre. Dohnal egyelőre minden felvilágosítást megtagadott, hogy miért követte el a gyilkosságot. A szerencsétlen Hodi János holttestét tegnap délután Vascan Demeter dr. ügyészségi orvos felboncolta és megállapította, hogy a hat lövés közül mindegyik halálos volt.

Takarékossági hullám Magyarországon, ahol a kiadásokat a minimumra redukálják

A magyar kormány tegnap délután rendkívüli minisztertanácsot tartott, amelyen megtárgyalták a különböző takarékosági terveket. A minisztertanács azután megbizta Wekerle Sándor pénzügyminisztert, hogy ezeket a terveket ma a harminchármas bizottsággal ismertesse. Az állami üzemek és intézmények utasítást kaptak a legnagyobb mérvű takarékoság szemmel tartására. Az államvasutak igazgatósága máris kidolgozta erre vonatkozó tervezetét. A dologi kiadásokat átlag harminc százalékkal csökkentik, a személyi kiadások csökkentése érdekében pedig a felvételeket és kinevezéseket teljesen megszüntetik. A betétek felszabeditását, amelyet péntekre terveztek, valószínűleg néhány napra elhalasztják. A pénzügyminiszter előterjesztésére előbb a bankok, később pedig a takarékpénztárak betéteit szabadják föl.

Apponyi Albert gróf, aki elfogadta a nemzeti valutaletét létesítésére irányuló mozgalom vezetését,

Grából vonaton Győrbe érkezett, ahol Győr város polgármestere és Friedmann Ignác dr. budapesti ügyvéd, a mozgalom kezdeményezője várakoztak rá. Apponyi kijelentette, hogy minden erejével a mozgalom sikere érdekében fog dolgozni. Kijelentette, hogy minden magyar embernek kötelessége, hogy teljes anyagi és szellemi erejével a mozgalom szolgálatába álljon. Apponyi azután autón tovább utazott Budapestre, ahová délután két órakor érkezett meg. Még délután érintkezésbe lépett a kormány tagjaival.

A Társadalmi Egyesületek Szövetsége felszólította tagjait, hogy a nemzeti valutaletét létesítésében valamennyien működjenek közre. Ripka a Ferenc dr. főpolgármester kijelentette, hogy a mozgalmat irányító országos bizottságban szintén részt vesz. A közvélemény különben az eszmét egyre nagyobb lelkesedéssel fogadja és eddig az alapra már két millió pengőnél többet jegyeztek.

Politikai kartell létesül Németország, Anglia, Franciaország és Olaszország között

A párisi Journal foglalkozik a berlini látogatásával és megállapítja, hogy annak sokkal nagyobb jelentősége lesz, mint azt eredetileg tervezték. Laval ugyanis Berlinben nem éri be azzal, hogy a rövid lejáratú kölcsönök és más pénzügyi kérdések körül tanácskozzék, hanem politikai fentartó és halasztó kartell is akar a németekkel kötni. Ennek a kartellnek a tagjai Németország, Franciaország, Olaszország és Anglia voltak. A francia kormányhoz közelálló körök értesülése szerint Brüning kancellár és Curtius külügyminiszter már párisi látogatásuk idején és pedig Hindenburg beleegyezésével annak a kívánságuknak adtak kifejezést, hogy ajánlatos volna politikai megállapodást létesíteni a különböző konfliktusok elintézésére.

Ezeröttszáz év

előtt, 431. augusztus 15-én az akkor még fiatal katolikus egyház püspöke a kisázsiai Efezusban zsinatot tartottak. A zsinat sok határozata közül a legszebb és legmagasztosabb volt az, amely Nagyboldogasszonynak, Mária istenanyának ünnepét teremtette meg és azt a zsinat első napjára, augusztus 15-re tette. Szombaton lesz ezeröttszázadik évfordulója annak, hogy a kereszténység Nagyboldogasszony, Mária-istenanya ünnepét üli. Ezt a jubileumot világszerte nagy áhitattal és szeretettel ülik meg. Az ünneplésben résztvesznek a temesvári katolikus templomok is. Az ünnep előtt való napon az összes harangok este nyolc órakor a rendes harangozás után külön szólnak egy negyed óráig és ez megismétlődik szombaton reggel öt órakor és délelőtt tizenkettőkor. A püspöki székesegyházban délelőtt tíz órakor nagymise lesz, amelyet Blaskovics Ferenc nagyprépost mond. Evangélium után Bittenbinder Máttyás lelkész magyar és német szentbeszédet tart. Mise után a templomban Pólya Ágost püspök vezetésével körmenet lesz, mely alatt a Mária-oltárnál felajánlási imát rebegnek a hivek. Körmenet alatt a székesegyházi énekkar magyar és német egyházi énekeket ad elő. Nagyboldogasszony napján az egyes városrészek plébániatemplomaiban szintén lesznek ünnepélyes nagymisék. Az erzsébetvárosi plébániatemplomban magyar prédikációt tartanak. A görög keleti román egyház ugyancsak pompával ünnepli meg Nagyboldogasszony napját. Az erzsébetvárosi román egyház ezen a napon tartja meg szokásos templomi bucsünnepét is.

Lugoson

ugyanakkor jelenik meg a Déli Hírlap, mint

Temesvároft

Déli Hírlap

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
BELVÁROS, SZENTGYÖRGY,
TÉR 4. SZÁM.

Telefon:
2-52, este 9 után 10 és 2-42.

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:
Havonta 80, negyedévre 240, fél-
évre 450, évente 900 lei. — Kül-
földre: havonta 110, negyedévre
330, félévre 600, évente 1200 lei,
vagy egyenlő értékű valuta.

A szerkesztésért és kiadásért a
főszerkesztő felel.

A „Helicon” Bánáti Nyomda R.T.
nyomása.

A kánikulában

nehéz sor az ujságcsinálás. Inkább esőppen, mint csurrán a hír és kiszárad az eleven fantázia. Emberi ész megállni kész a pokoli forró ságbán. Nehány évtizeddel ezelőtt, ilyenkor eregették szárnyra a roppogásra sült nyári sajtókacsákat és augusztus vége felé, mikor már az egész kacsakészlet elfogyott, méltósággal beuszott a fürdőzők közé halálos biztonsággal a fiumei cápa. Azonban a világ nagyot változott. Azóta nem hatnak a naiv szenzációk. Olyan hírekre van szükség, melyeknek komoly a látogatás tudományos színezetben ékeskednek.

Össze is szedtünk egy marokra valót ezekből a nyári fölfedezések-ből és a következőkben szépen elmeséljük. Tessék meghallgatni. Ezentúl nem kell heteken át a fogorvoshoz járni, mert a legújabb recept szerint egyszerűen kihúzzák a hibás fogat, az orvos ott egy ülésben megpuccolja, kireparálja, betömi és visszateszi a szájba. Egy tudós viszont rájött, hogy a holdban igenis van élet. A mi időszámításunk szerint két hétig tartott egy nap, de viszont ugyanazon idő alatt születéstől haláláig lejár egy holdbéli élő ideje. A levegő is nagy reményekkel kecsget a jövőre nézve. Egy másik tudós ugyanis enkvrot vont ki belőle s cellulózát. Különösen a cellulóznak örvendhetünk, mert most már egész biztos, hogy papirost és selymet is nyerhetünk a levegőből. Ettől pedig már csak egy lépés a selyemruháig, vagy a selyemnapernyőig. Ezeket a híreket olvastuk tegnap egy nagyon komoly világglap vasárnap mellékletén, csak hogy sokkal tudományosabban és körülményesebben megírva. Mi mindenesetre örömmel adjuk közre a felfedezéseket. Különösen az utolsót. Mert ha nem is állja meg feltétlenül tudományosan a helyét, az az egy bizonyos, hogy ebben az esetben mindenesetre autentikusan légből kapott hírrel szolgálhatunk.

Flaneur.

A krassói prefektus helyettese. A belügyminiszterium Krassó megye élére Dongorosi Jánost nevezte ki prefektusnak, azonban az új prefektus eddig még nem foglalta el hivatalát és ezért helyettesítésével Dece János hoksánbányai főjegyzőt bízták meg.

Szombattól féláru vasuti jeggyel és utólagos olcsó vízzel lehet Budapestre utazni a Szent István-heti ünnepekre

A tradicionális fényű ünnepeket, amelyeket Szent István emlékeztetere Magyarországon minden évben nagy pompával tartanak meg, ez évben is megismétlik. A Szent István hetet ebben az évben az egész világ érdeklődésének közepette különös fényű ünneplik meg Magyarországon. Az idegenforgalom előmozdítása céljából a Szent István hét alkalmából különböző utazási kedvezményeket engedélyeztek. Az ünnepekre utazó külföldiek előzetes vízum nélkül léphetik át a határt és a vízumot utólagosan hatvanhat százalék kedvezménnyel szerezhetik be. Ezenkívül a magyar vasutakon féláru utazási kedvezményt élvez az utazó közönség. Ezeket a kedvezményeket csak a rendező bi-

zottság által kibocsájtott igazolványok alapján lehet igénybe venni. Igazolványokat a Déli Hírlap kiadóhivatalában lehet kapni. A kedvezmények augusztus 15-től érvényesek. Az igazolványok azonban nemcsak utazási kedvezményekre jogosítanak fel, hanem azokkal a budapesti Népművelési Bizottság tanulmányi kirándulásain is díjmentesen lehet résztvenni, azonkívül az augusztus 16-án, 18-án és 19-én a városligeti zenehangversenyre belépőjegyül szolgálnak. Kétségtelen, hogy a Szent István heti ünnepek ezévből is olyan idegenforgalmi vonzerőt gyakorolnak, melyek az érdeklődők ezreit bírják rá a magyar főváros meglátogatására.

A temesvári zenekola új tanárnője. A H u h n Irma nyugdíjazásával megüresedett zenetanárnői állást a városi ideiglenes bizottság tegnap este tartott ülésén töltötte be. Helyettesítő volt és pedig B o r s i Eugenia, K l i e r Marcella, I z s á k Vazul, I g n e a Marioara, M a y e r Erzsébet, F r e u n d Leó és P o p o v i c i Mária. A bizottság az állást Popovici Mária lugosi zenetanárnőnek juttatta, aki a kolozsvári zene-konzervatóriumot kitűnő sikerrel végezte. A többi pályázó közül csupán Freund Leó felelt volna meg az összes feltételeknek és az ő személye jött volna tekintetbe, azonban Freund nem tud egyáltalán románul. Popovici Mária kinevezésével a temesvári zenekolánál jelenleg a román és kisebbségi tanerők egyenlő számban vannak.

Bukaresti megbízások, külföldi utazások meghosszabbítása, vízumok, vasúti bérletek, olcsó és gyors beszerzés.
E. A. Z. B. Buriel Iroda, Timisoara,
IV, Bem-utca 28. 350
Naponta kurier járati!

IDOJÁRAS. A meteorológiai intézet jelenti: Egyelőre további változó-kony idő várható hűvös légáramlattal.

Feloszlatták a buziási község-tanácsot. Bungetian István prefektus feloszlatta a buziási községi tanácsot és helyébe ideiglenes bizottságot nevezett ki. A feloszlásra okot a buziási község-tanács állítólagos rossz gazdálkodása szolgáltatott okot. Az ideiglenes bizottság tagjai S p a n e s c u Tivadar nyugalmazott ezredes, F o a l e Miklós, S a v u János, F o a l e János és B a c e a n József. A bizottságnak egyetlen kisebbségi tagja sincs.

**Potom pénzért
társasulások
a nyár folyamán:**

Párisba. Indulás augusztus 16 és szeptember 3.
Kirándulás Jugoszlávián és Dalmácián át Görögországba. Indulás minden hó 30-án.

Felvilágosítás a Déli Hírlap kiadóhivatalában

A temesvári strand aranyérmét nyert. Az 1929-iki bucaresti fürdőkiállítás alkalmával a temesvári strandfürdő aranyérmét nyert. Az aranyérem most érkezett meg Temesvárra. A kitüntetést berámázták és a strandfürdő közszemlére állították ki.

Súlyos baleset galambvadászat közben. A gyárvárosi Milleniumi templom tatarozását végző S z ü e s Imre, G y a r m a t i Mátyás és D o t t e r m a n n Károly bádósok tegnap reggel hét órakor kezdtek meg a munkát, amikor hirtelen fájdalmas jajgatásra lettek figyelmesek. A jajgatás a templom kupolájából hallatszott, ahol B i r ó Sándor eszerpédő inas, aki a javítási munkálatoknál segítkezik, eszméletlen állapotban a gerendák között feküdt. Miután nyilvánvaló volt, hogy a fiút baleset érte, azonnal értesítették a mentőket, akik az orrán-száján vérző inast a Bega-szsanatóriumba szállították. A megindított vizsgálat megállapította, hogy a szerencsétlenséget a fiú könnyelműsége okozta, aki galambokért a kupolába kuszott, közben azonban megcsuszott és a hét méteres magasságból lezuhant. A szerencsétlenül járt fiú állapota súlyos.

Családirtó anya. Stuttgart mellett Neuhausen községben Lutz János iparos felesége három gyermekével egy bokorba bujt és dinamitpatrónát gyújtott meg. A robbanás mindnégyükön életveszélyes sérüléseket okozott. Az asszony, akit gyermekeivel kórházba szállították, elmondotta, hogy férje munka nélkül van és már napok óta nem ettek, ami annyira elkésértette, hogy családirásra határozta el magát.

Férjét leöntötte kőszodaoldattal. Tegnap este 7 óra után N u s s b a u m Adolf józsefvárosi, Eötvös-utca 42. sz. alatti lakost felesége egy családi perpatvar után kőszodaoldattal leöntötte, amely az arcon súlyos égési sebeket okozott. A mentők első segély után a kórházba szállították.

Városi és községvezetők az „Igiene” uszodájában 10 leiert fürdők.

Elgázolta a konflis. Tegnap délután négy óra tájban a mehalai Kabdebó-utcaiban egy konflis elgázolta Barbu György hét éves fiúskát, aki horzsolásokat és könnyebb természetű belső sérüléseket szenvedett. A mentők beszállították a Bega-szsanatóriumba, ahol a sérüléseket bekötötték és további ápolás végett a szülők gondozására bízták.

A lopott kazetta megkerült, a tettesek nem. Emlékeztet az a vakmerő betörés, amikor egy ismeretlen egyén fényes nappal behatolt a belvárosi Zápolya-utca és Griselin-utca sarkán levő Meteor irógépvállalat üzlethelyiségébe, ahonnan elvitte az egyik íróasztalon heverő vaskazettát, amelyben a napi bevételt és a különböző váltókat őrizték. A rendőrség a betörés felfedezése után azonnal megindította a nyomozást, de a vakmerő tettest eddig még nem sikerült kézrekeríteni. Tegnap azután újabb jelentős fordulat történt az ügyben, amennyiben három diák, akik a belvárosi sáncknál játszottak, az egyik gödörben megtalálták a felfedezett kazettát, amelyből a pénz hiányzott, de a váltókat hiánytalanul meglelték benne. A diákok a különös lelettel jelentkeztek a rendőrségen, amely az újabb nyomokon ismét megindítja a nyomozást.

Tüzes vassal megbélyegezte férje szeretőjét. A baranyai Lászlófalú községben G y ö k e István gazda fiatal felesége rájött, hogy a férje egy T ö r ö k Sári nevű leánnyal megcsalja. A leányt valami ürüggyel a lakására hívta, ott B a c s á n y i Lajos bérevel lefogatta, aztán talpig érő haját birkanyírral ollóval levágta. Azonban ezzel nem elégedett meg, hanem az előre kitizesített löbelyegzőt a leány homlokának közepébe nyomta. Török Mariska, akinek homlokán kitörőhetetlenül ott van a Gy. I. monogram, kártérítési perit indított Gyöke István ellen.

Leégett jugoszlávai gyár. Bácskapalánkán leégett a juta és zsinorgyár, amely Jugoszlávia legnagyobb ilyenmű ipartelepe volt. A kár több millió dinár.

Ha szép akar lenni,

használjon **KULKA-féle** liliom-tejkrémet, liliom-tejszappant, liliompuddert, 3 színben. Kapható kizárólag **KULKA Emil** városi gyógyszerárában, a „Fekete Sas-hoz” Belváros, Szent György-tér

Chrysler, De Soto, Plymouth, Whippet, Buick, Essex, Erskine, Durant, Chevrolet, Ford stb.

alkatrészek
rugók, rugólapok,
autógummi, olajok,
legolcsóbban

Autoservice Soc. Com.
Timisoara - Belváros, Liget-ut. sz.
Cioban-palota.

— Egyéves önkéntesek leszerelése. A hadügyminisztérium rendeleteleg intézkedett, hogy a jelenleg szolgálatot teljesítő egyéves önkéntesek október tizedikén leszerelnek. Azok, akik később vonultak be, mint november elseje, kötelesek a különbözetet utána szolgálni. A tiszti iskolákban tanuló egyéves önkéntesek hadnagyi vizsgái október tizedikén kezdődnek. Azok, akik a tisztivizsgán megbuktak, olyan rangban szerelnek le, mint amilyen rangban vizsgára jelentkeztek.

— A zombolyai tüzoltók nyári ünnepélye. A zombolyai önkéntes tüzoltóegyesület augusztus 16-án, vasárnap tartja meg szokásos nyári ünnepélyét a községi parkban. Az ünnepély délelőtt 11 órakor térzenével kezdődik. Delután különböző meglepetések szórakoztatják a közönséget, melynek ellátásáról bor, sör, cukrász és különböző hűsítő italokat árusító sátrak gondoskodnak. A beléptidij személyenként husz leí, családjegy három személy részére 50 leí. Az ünnepélyt este kilenc órai kezdettel tánemulatság követi. Felülfizetéseket, tekintettel arra, hogy a tiszta jövedelmet a tüzoltófelszerelési alap javára fordítják, köszönettel elfogadják és hírlapilag nyugtáznak. Kedvezőtlen idő esetén az ünnepélyt augusztus 23-án tartják meg.

* Az ipari munkaadók szindikátusa sorsjatekának 11-dik nyilvános húzása 1931. augusztus hó 16-án, vasárnap d. e. 10 órakor lesz Temesvárott I. ker., Jenőherceg-utca 20. sz. alatt. Jelenlegi húzás főnyereménye egy ebédő és 200 ipari tárgy. A 11-dik húzás szeptember hó 13-án tartatik, amelynek főnyereménye egy női szörmebunda, IV-dik húzás október hó 18-án lesz és főnyereménye egy Bösendorfi zongora, V-dik húzás november hó 15-én tartatik, amelynek főnyereménye egy Buick autó. Minden egyes alkalomkor ezen főnyereményeken kívül 200 ipari tárgy sorsolatik ki. Sorsjegyek az ipari szindikátusban kaphatók.

— Panaszok radikális elintézése. Az utóbbi hetekben a lelkészek többször tiltakoztak a kongruacsökkentés miatt, a tanítók pedig a fizetési kiutalás miatt panaszkodtak és gyűléseztek. J o r g a miniszterelnök szigorú rendeletet adott ki és abban megtiltja, hogy a papok és tanítók a közoktatásügyi minisztérium előzetes engedélye nélkül gyűlést tartsanak. Természetes, hogy az engedélyt a minisztérium nem fogja megadni.

* Magyar vízumigazolványok, amelyek Szent István hete előtt, tehát már most érvényesek, a Déli Hírlap kiadóhivatalában kaphatók. Ezek birtokában a vízum Budapesten utólag egyharmad áron váltható meg. Kedvezményes utazásra jogosító igazolványok ugyancsak a Déli Hírlapnál kaphatók. A Szent István heti kedvezményekről külön számolunk majd be.

— Belesett a cséplőgéphe. Szakálházán. B a u e r Máttyás tizenkilenc éves fiatalember, aki a cséplőgépnél dolgozott, belesett a cséplőgéphe. A gép az egyik karját többel lemeteszette, a másik karját súlyosan megbesbesítette. Életveszélyes állapotban a temesvári kórházba szállították.

— Aggastyán öngyilkossága. Margitfalva temesi községben G l a s Jakab nyolcvanhat éves gazdálkodó felakasztotta magát. Tettét életuntagságból követte el.

Rejtelmes fények az éjszakában, amelyek az izgatott vasuti ör képzeletében készülő merényletté nőttek, katonaság vonult ki és az állítólagos merénylőről megállapította, hogy korhadt fatörzs

Az augusztus elsejei eseményekkel kapcsolatban beszámoltunk arról a jelentésről is, amely Marosillye mellől érkezett a temesvári kerületi vasutigazgatósághoz. A jelentés elmondotta, hogy éjszaka a vasuti hid közelében egy ismeretlen alakot vettek észre, a katonák rákiáltottak, de mivel az nem válaszolt és a hid mellől sem mozdult, beléje lőttek. Azóta már tíz nap múlt el. Ebben az esetben pontos és mindenre kiterjedő vizsgálatot tartottak és beküldték a temesvári vasutigazgatósághoz a vizsgálatról szóló jegyzőkönyvet. Ebből aztán kiderül, hogy a marosillyei eset éppen olyan, mint néhány nappal előbb volt a rékási eset. Rékással kapcsolatban is olyan hírek terjedtek el, hogy az ottani hid ellen merényletet terveztek, kiutazott oda az egész temesvári rendőrség s kiderült, hogy a vasuti pálya mentén néhány teljesen ártatlan gyutacsot elvesztett valaki.

És most lássuk, hogy a jegyzőkönyvek elmondása alapján hogyan is folyt le az egész rejtelmes dolog. Sötét éjszaka volt, a vasuti hid

közelében állomásozó ör elhagyta a maga házikóját és körutra ment. Mindenütt minden rendben volt. Amikor azonban visszafelé tartott, hogy egy félórásckára újra behúzdjon a házikóba, rémülten látta, hogy az őrház és a hid közelében fények villannak föl. Egy alakot is látott, karja ki volt nyújtva és a fény ebből a korból csapott ki. Nyilvánvaló, gondolta az ör, hogy valami gazember merényletet tervez. Föl akarja gyújtani az őrházat. Talán a hidat is föl akarja gyújtani. Ezt mindenáron meg kell előzni. Az ör nagy bátorságról és lélekjelenlétről tett tanuságot. Olivasta, hogy az indiánok hasonló eszszva szoktak éjszaka veszély idején előrehaladni. Lehasalt ő is és úgy lopózott be nagy óvakodva az őrházba. Onnan kikémlelt és látta, hogy az a merénylő még mindig ott van előző helyén. Gyors elhatározással leemelte a kampóról a telefonkagylót és felhívta a marosillyei állomást. Suttogva beszélt, mint a híres suttogó bariton, nehogy a merénylő meghallja. Elmondotta, nagy a veszély, mert a

hid körül egy alak settenkedik, aki vagy gyújtogatni, vagy robbantani akar. Marosillyéről a jelentés vétele után néhány perc múlva egy hajtányon husz katona érkezett. Az ör már várta őket. Messziről mutogatta az alakot, amely körül megint föl-fölvillantak a titokzatos fények. A katonák háromszor rákiáltottak az alakra, aki meg sem mozdult. Erre sortűzet adtak. El is találták, de az alak nem mozdult el, sem el nem bukkott. Még egyszer rálőttek és miután még mindig állott, odamentek. Akkor aztán kiderült, hogy amire lővöldöztek, az tulajdonképpen egy korhadt fatörzs, amelynek egyetlen előre nyúló ága van. A fénypontok pedig a rothadás foszforeszkálása. Az ör naponta egyre látja a korhadt fatörzset, de az éj sötétjében az izgatottságában mégis embernek nézte. A katonák azután visszatértek Marosillyére és az egész esemény feledésbe is ment volna, ha a vasut nem rendelt volna el vizsgálatot, amelyből látszik, hogy sokszor milyen semmisségekből csinálnak nagy dolgokat.

— Mindketten kikaptak. Bukarestben a Calea Grivitei egy fiú haladt a villamos előtt és már-már elütés fenyegette, amikor a villamosvezetőnek a kocsi sikerült lefékezni. A kocsi vezető leszállt a kocsiról és a fiút alaposan elverte. Ezen viszont az utca közönsége méltatlankodott, neki esett a kalanznak, agyba-főbe verték úgy, hogy kórházba kellett szállítani.

* Aranyér, végbélrepedés, végbél-fájdalmak ellen Haemorsan kúp és kenőcs! Oleson kapható a gyógyszerárakban.

— Antifascisták merénylete. A pittsburgi olasz konzulátus épülete előtt felrobbant egy bomba, amely a homlokzatot erősen megrongálta. Valószínű, hogy politikai merényletről van szó, amelyet antifascisták rendeztek.

* Vidékiek figyelmébe! Győződjék meg róla, hogy jól étkezni csakis a Tiszviselő konyhán (volt Kobelt-kert) lehet. Állandóan finom házikoszt kapható. Abonánsok házonkívül is felvétetnek. Menü 25-30 leí. Vacsora étlap szerint 20 leí.

Rádió

Csütörtök. (Augusztus 13.) Bukarest. 1 óra: Gramofonzene. 1 óra 50: Gramofonzene. 6 óra: Román és könnyű zene. 7 óra 10: Zenekari hangverseny. 8 óra 20: Gramofonzene. 9 óra: Dumitrescu bariton-énekes dalestje. 9 óra 20: A rádiózenekar szimfonikus hangversenye 10 óra 15: A hangverseny folytatása. Budapest. 9 óra 15: A rádió házikvartettjének hangversenye. 9 óra 30: Hírek. 9 óra 45: A hangverseny folytatása. 12 óra: Déli harangszó az Egyetemi templomból. 12 óra 5: Szmirnov Szergej orosz balalajka-zenekarának hangversenye. 12 óra 25: Hírek. 12 óra 35: A hangverseny folytatása. 2 óra 45: Arfolyamhírek. 4 óra: Öseink fegyverzete. Meister Ferenc dr. előadása. 4 óra 25: Rác Zsiga és cigányzenekarának hangversenye. 4 óra 45: Hírek. 5 óra 30: Rádó Árpád felolvasása. 5 óra 50: Hangverseny Kenéz Lili (zongora) Zoltán Irén (ének) és Setét György (hegedű) közreműködésével. 7 óra 10: Lányi Géza lakodalma. Faragó Jenő előadása. 7 óra 25: Gramofonzene. 8 óra: A Budapesti Hangversenyzenekar játéka a budapesti növény és állatkertből. Közreműködik Géla Marcell hegedűművész. 9 óra 20: Hírek. A hangverseny után időjárás, majd Magyar Imre és cigányzenekarának hangversenye a margitszigeti Márkus-étteremből. Bécs. 7 óra 40: Humoros előadások. Lenz Lajos és Scheimbauer Máttyás bécsi duettisták dala. 8 óra 25: Közvetítés Salzburgból. 10 óra 20: A Gaudriol jazzzenekar hangversenye. Belgrád. 11

Lipcsei őszi mintavásár

1931. aug. 30. — szept. 8.

Mintavásár a belváros 40 vásárpalotájában.

Építési-, házi- és üzemi szükségletek vására
a kiállítás 1, 2, 3, 4, 6, 11, 12, 19 és 20. számú csarnokaiban.

Dus választék áttekinthető rendezésben!

Kérjen részletes felvilágosítást utazási és egyéb kedvezményekről!

LEIPZIGER MESSAMTLEIPZIG
Angerbauer Jenő Temesvár, I. Str. General Praporgescu 3. Telefon: 70.

Közgazdaság

A pékeket nem érdekli a kenyérbélyeg kérdése, mert a tegnapi éppen az ügyben összehívott gyűlésre nem mentek el

A temesvári pékmesterek tegnap este hat órakor az ipari munkaadók szindikátusának nagytermébe gyűlést hívtak össze. A gyűlés napirendje volt, hogy a kenyérbélyeg ellen tiltakozzanak és határozzanak arról, hogy fentartják-e üzemeiket, vagy beszüntetik azokat, ha a kormány a kenyérbélyegre vonatkozó rendelkezést nem változtatja meg. A gyűlést azonban nem lehetett megtartani, mivel a pékek nem jöttek össze határozatképes számban. A gyűlést ennek folytán hétfő délelőtt tíz órára halasztották.

Több temesvári pék tegnap kenyérbélyeget akart vásárolni, azonban sem a pénzügyigazgatásán, sem a monopólihivatalnál, sem más

állami intézménynél nem kapott. Temesvárott a kenyérbélyeg elfogyott és Bukarestből nem küldtek újat. A pékek bejelentették az esetet a rendőrprefektusnak és közölték, hogy kellő kenyérbélyeg megérkezéig saját hibájukon kívül nem tudják a kenyér egy részét bélyeggel ellátni. Tekintettel arra, hogy ma kezdődik a háromnapos temesvári országos vásár, amikor a bejött vidékiek nagymennyiségű kenyeret szoktak vásárolni, a pékek a rendesnél sokkal több kenyeret fognak sütni. A hatóságok közölték a pékekkel, hogy kenyérbélyeg hiányában eddigi bélyeghasználatuk arányában általányt kell lefizetniük.

PENZÜGYI DIKTATURA ANGLIÁBAN. Macdonald angol miniszterelnök és Snowden kincstári miniszter hétfői tanácskozásokat folytattak a bankok vezetőivel. A tanácskozásokon pénzügyi diktatura létesítéséről volt szó. Amennyiben a tervek megvalósulnának, a pénzügyi diktátor rendelkezései csak abban az esetben lesznek érvényesek, ha azokat előzetesen bemutatja a parlamentnek.

A kormány nem teljesíti a pékek kérését. R a d i a n földművelésügyi alminiszter kijelentette, hogy a pékek panaszai alaptalan. Ma a prémiumos buza olcsóbb, mint amikor a pékek a prémiummentes búzából készült lisztet vásárolták. A kenyérrák emelésének engedélyezése nem indokolt, ellenkezőleg a kormány komoly formában foglalkozik a mai árak csökkenésének kérdésével. A kormány egyáltalában nem gondol a gabonaértékesítési törvénynek a pékekre vonatkozó szakaszán vagy a végrehajtási utasítás módosítására.

Újabb bankbukás. A csernovici Banca de Est beszüntette a fizetéseit. A bank aktívái 335, passzívái pedig 265 millió leit tesznek ki, betétállománya 350 millió lei. A bank tegnap kényszerregegyeséget kért.

Aláírták a román-görög kereskedelmi szerződést. Hónapokig tartó tárgyalások után Valeni de Munteban tegnap aláírták a román-görög kereskedelmi szerződést. A szerződés a román petroleum, nafta, benzín és tüzfű részére jelentékeny vámkedvezményeket biztosít. Görögország viszont hajózási kedvezményeket kap Romániától. A szerződés ezenkívül rendezi a Romániában élő görög állampolgárok jogviszonyát.

A magyar kereskedők a devizakorlátozások ellen. Budapesti jelentés szerint a kereskedelmi miniszteriumban tegnap délután összejöttek az érdekképviseletek, amelyeknek M a d r a s s y-B e c k Gyula báró terjesztette elő a kereskedelemnek kívánásait. Panaszkodtak a devizakorlátozások miatt, ami egyenlő értékű az önblokkáddal és félt, hogy a külföld retorzióval fog élni. B u d kereskedelmi miniszter kijelentette, hogy e tekintetben bizonyos könnyítések vannak készülében, amelyekre vonat-

közel a Nemzeti Bankkal a tárgyalások már folyamatban vannak.

Brailai terményárak. (Augusztus 12. Déli zárlat.) Kivitel buza 300, elsőosztályu buza 295, másodosztályu 285, harmadosztályu 275 száz különként beleértve az eksportprémiumot is. Árpa 195-198, bab 354, köles 260, borsó 240 lei százkilónként. Tengeriben ár nem alakult ki. Piac hangulata tartott. A buzaár egyelőre szilárd. Német vételkedv nyilvánult.

Devizák arányama. Zürichben a lei 305, Parisban 1520. Mai arányama a következők: angol font 86.00, dómár 168.25, hollandi forint 68.25, dómár 2.99, francia frank 6.61, olasz lira 8.82, cseh korona 5, német marka 39.00, osztrák schilling 23.68, magyar pengő 28.00, svajci frank 32.90, belgas (ot belga frank) 25.53.

Bizakodó hangulat az amerikai tőzsdén. Newyorkból jelezték, hogy a bankok szakértői konferenciájának eredménye és a németországi helyzet javulása következtében a newyorki tőzsdén egyszerre nagy hausse jelentkezett. A Hoover-moratórium eszméjének felvetése óta nem volt a hangulat olyan bizakodó, mint most. Tegnap a forgalom meghaladta a másfél millió dollárt és különösen a vezető értékeknél mutatkozott nagy áremelkedés.

Új szövetkezet alakul Temesvárott. Jelentették meg, hogy Temesvárott szövetkezet van alakulóban, amelynek célja az élelmiszerek árának letérése. A szövetkezet alapítói a Gyárudvarban látogatott értekezletet tartottak, amelyen a szövetkezet célját K a l m u s z Miklós és B a n c i u l e s e u János ismertették. Az értekezlet tizenkét tagu bizottságot küldött ki az alapszabálytervezet tanulmányozására és végleges formába való öntésére. Az alakuló közgyűlést a jövő héten tartják meg és a szövetkezet szeptember elején már megkezd működését.

Gabonaárak magánárfolyama. A napi terményárak a Dengl és Kleinmann gabonabizományi iroda jelentése szerint a következők: buza prémiummal 230 lei, prémium nélkül 140 lei, tengeri 250 lei, takarmány árpa 220 lei, zab 280 lei, repce 560 lei, lenese 575 lei százkilónként. A búzában az irányzat lanya.

Ön vásárol

160— leírt egy igazolványt a Déli Hírlap kiadóhivatalában és

féláron utazik

Budapestre a Szent István-heti ünnepekre anélkül, hogy előzetesen beszerezné a vízumot, mert a Déli Hírlap igazolványával

utólagosan

kapja meg Budapeszten egyharmad áron. Egyedül utazhatik és

társasutazás kellemetlenségei

nem zavarják. Ez az igazolvány egyben jogot ad, hogy

ingyen vegyen részt

a magyar főváros által rendezett kirándulásokon. Díjmentesen látogathatja meg a nagy magyar festők és szobrászok kiállítását, a Kuriát, a koronázó templomot, Halászbástyát, néprajzi muzeumot, a mezőgazdasági muzeumot, a fővárosi muzeumot, az országos levéltár épületét

szakavatott vezetők

kalauzolásával. Emellett

ingyen hallgatja

az opera, a Városi Színház és a fővárosi zenekar művészeinek közreműködésével aug. 16, 18 és 19-én a városligeti zenepavillonban tartandó monstre-hangversenyt.

Igazolványok már kaphatók a

Déli Hírlap

kiadóhivatalában, mely vidékre is küldi utánvétellel, vagy az ár és portó előzetes beküldése ellenében.

Irjon azonnal!

ca 35: Gramofonzene. 12 óra 45: Könnyű zene. 7 óra: Citerajáték. 10 óra 30: Gramofonzene. 10 óra 50: Szórakoztató zene. Langenberg. 8 óra: Szórakoztató zene. 11 óra 10: Kávéházi zene. Milánó. 7 óra 15: Könnyű zene. 8 óra 45: Kamarazene. 10 óra: Táncczene. Prága. 7 óra 25: Tamburicazenekar hangversenye. 7 óra 55: Katonazene. 10 óra: A rádiózenekar hangversenye. 10 óra 15: Orgonajáték. Róma. 10 óra 10: Gramofonzene. 9 óra: Hangverseny. Strassburg. 8 óra 15: Zenekari hangverseny. Varsó. 10 óra 20: Gramofonzene. 8 óra 15: Filharmonikusok népszerű hangversenye. 11 óra: Táncczene.

Péntek. (Augusztus 14.) Bukarest. 1 óra: Gramofonzene. 1 óra 10: Gramofonzene. 6 óra: A rádiózenekar hangversenye. 7 óra 10: Hangverseny folytatása. 8 óra: A legelőtlen című operájának előadása. Budapest. 9 óra 15: Zenekari hangverseny. 9 óra 30: Hírek. 9 óra 45: A hangverseny folytatása. 10 óra: Déli harangszó az Egyetemi templomból. 12 óra 5: Hangverseny Taksonyi Piroska (ének) és Vincze László (gordonka) közreműködésével. 12 óra 25: Hírek. 12 óra 35: A hangverseny folytatása. 2 óra 45: Arfolyamhírek. 4 óra 10: Üvegéből készült épületek. Knapp Oszkár dr. előadása. 4 óra 45: Hírek. 5 óra: Vigasztalás. Sikióssy Pál dr. novellája. 5 óra 30: Az első honvéd-gyalogezred zenekarának hangversenye az Erzsébet-téri kioszkból. 6 óra 45: Miért szép város Budapest? Jeszenszki Sándor előadása. 7 óra 15: Rella Gabriella magyar dalokat ad elő Bura Sándor és cigányzenekarának kíséretével. 8 óra 15: A szerelmi házasság című vígjáték előadása a stúdióból. Utána hírek, gramofonzene. 11 óra: Farkas Jenő és cigányzenekarának hangversenye. Bécs. 4 óra: Délutáni hangverseny. 8 óra: Az álomexpressz című operett előadása. 11 óra: Táncczene. Belgrád. 11 óra 35: Gramofonzene. 12 óra 45: Könnyű zene. 7 óra: Cigányzene. 7 óra 40: Gramofonzene. 8 óra 30: Hangverseny. 10 óra 50: Divatos dalok. Langenberg. 8 óra: Vidám est. 10 óra: Hírek, majd kávéházi zene. Milánó. 7 óra 40: Gramofonzene. 9 óra: Tarka hangverseny. Prága. 7 óra 30: Ária és dalest 7 óra 55: Tarka óra. 9 óra: Csellójáték.

Mozi

Mozik mai műsora.

Belvárosi Capitol mozi: Alraune. (Beszélő film.)

Forum mozi: A császár szerelme. (Beszélő film.)

Gyárvárosi Apolló mozi: A korvett kapitány. (Beszélő film.)

Szerkesztői üzenetek

Sch. J. Oravica. A jelíges levelet továbbítottuk. Mi is csak annyit tudunk, amennyi a hirdetésben van, így intervencióra nincs mód.

S. M. és L. M. Zsombolya. Sorsjegyeik nem nyertek. A sorsjegyeket azonban őrizték meg, mert azok a további húzásoknál játszanak.

69.502. Lugos. Sorsjegyének számát valóban tévesen közöltük. A pontos nyereményjegyzéket különben postán küldtük önnek.

Próbihirdetések

Próbihirdetés eloszlás és eredmények.

Egyes szó ára:
Levelezés és házasság rovatban négy lei, vastagabb betűvel hat lei. Legkisebb hirdetés negyven lei.

Lakás, Adás-vétel, Alkalmazás és Egyes rovatban három lei, vastagabb betűvel öt lei. Legkisebb hirdetés harminc lei.

Állástkeresők szavankint két lei díjnek, vastagabb betűvel három lei. Legkisebb próbihirdetés húsz lei, többszöri közlés esetén egyenként tizenöt lei.

A hirdetés díj minden esetben előre fizetendő, mert számlakiírás és pénzbeszedő kiküldetése megdrágítja a hirdetést.

Alkalmazás

Mindenes szakácsnő azonnali belépésre kerestetik. Cim a kiadóban. (2147)

Agilis hölgyeket kerestünk könnyű akvizícióra. Személyes jelentkezéseket napoként d. e. 8-10-ig kérünk. Cim a kiadóban. (2121)

Cipőmunkások felvétetnek. Gépeket kezelők előnyben. Schmidt Péter, Jimbolea. (2148)

Írók mindenek szakszavak éven bizonyítványokkal, gyermektelen házaspárhoz augusztus 15-ére felvétetik. Cim a kiadóban. (2155)

Állást keres

Angol, francia nőiszabás szakmában elsőrangú erő, elhelyezkedést keres. Cim a kiadóban. (2152)

Gyermeektelen házaspár házmesteri állást keres. Hosszabb bizonyítvánnyal csoposnak menne. Restaurantul Gara, Iosefin Cl. III. (2151)

Lakás

Vendéglősök figyelmébe! Jóforgalmu vendéglő, parkettás nagy táncteremmel bérebe adó. Cim a kiadóban. (2116)

Utazók!
Egy modern 2 szobás és egy modern 3 szobás lakás közel a józsefvárosi állomáshoz, parkettázva és fürdőszobával nov. 1-ére kiadó. Érdeklődni a házmesternél. IV., Str. Garii (Pályasor) 8 szám. (2104)

Utazó
csinosan butorozott szobát keres a józsefvárosi állomás közelében. Cimeket „Utazó” jelígre a kiadóba kérek. (1854)

Izr. tialaleMBER
uricsalódnál rituális teljes ellátást keres. Cimeket a kiadóba kérek. „Szolid” jelígre. (1860)

Uj házban
3 szobás modern lakás, fürdőszoba és az összes mellékhelyiségekkel, október 1-ére kiadó. III. ker., Király-utca 6. (2091)

November 1-re
keresek négy szobás lakást, teljes komforttal. Cimeket a kiadóba kérek „Pontos fizető 1931” jelígre. (1687)

A nótataragó

Oexel-Rónay Mihály báró
kis regénye a való életből

(4. folytatás)

Minden jog fentartva.

Juliska lerántotta ujjáról a Luca-gyűrűt, Agnes balmarkába nyomta s szaladt ki a folyósóra.

A másiknak meg felragyogtak titokban a nagy szemei, mert ő óhajtott András szívében a „lesz más” lenni.

Egy hét múlva Juliska kissé halványan, kissé pirosan, kissé szomorúan, kissé boldogan szemre ment Kis Miskával a parochiára.

Atokháza majorban meg beleza katolták a nóták a leányok andrascinálta danájába:

Nem én lettem hűtlen hozzád,
Te hagytál el engem...

V.

Vagy megtévedt ez alkalommal a jóslásban a Luca-gyűrű, vagy talán félreértették, mert Putyora András éppen nem ment esküvőre, hanem inkább ilyeneket panaszolt a szívfájdalma:

Gyászba borult az életem te miatt,
Hogy a szived hűtlen csalfa másnak adtad.

Ha meghalok ne borulj a koporsómra,

Szegény szívem még a sirban sem nyugodna.

Ehelyett Ködmen Tóth Juliska tiz nappal a Luca-éve letelte előtt megtartandó esküvőjére hivatottak vőfélyei.

A lakodalom előtt néhány nappal András egyszerre beállított a dorozsmai nagytemplomba vasárnap mielőre a falubeli legények közé. Oly feltűnést keltett, hogy a lányok csaknem kinézték szemeiket.

Kimenetkor odalépett Parlangi Agnes oldalára. Ez meg azt kérdezte tőle:

— Hát te hogy kerültél ide?

— Amiért ma van András napja.

— Akkor elgyere délután táncolni a mi kocsmánkba.

— Megtáncoltatott engem a sorsom. — Arról nem szólt, hogy elmegye-e vagy pedig nem.

De nem ment.

Hanem mikor estefelé Agnes a Szatymazi-ut sarkán elvált leánytársaitól, elébe lépett egy akác mögül.

Beszélgettek. Azaz Agnes biztatta, hogy ne bankodják, András

meg azt dudolgatta:

Megvert engem a Teremtő áldást osztó két keze...

Sokan haladtak el mellettük, ezért észre sem vették, hogy egy düllöngő alak közelgett feléjük, amíg köszönés nélkül rá nem ripakodott Andrára:

— Mit lábatlankodsz Agnes körül mindig András?!... Azt akarod, hogy leüssen a derekadat?!

Most ösmerték fel Orros Pétert, meg hogy ital buzog benne.

A bojtár büszkén felkapta fejét:

— Leütöd az öreganyád bibircsókját! — s legyintett a balkezevel.

— Vigyázz kölyök! — ordított az, s lehajolt a eszmaszárhoz.

— Eltakarodj egyhasu te! — zugta András, marokra fogva a fokesnyelet.

Pátkai Péter káromkodott: — Hi-i megállj!... az anyád!... Felemelt öklében megvillant egy dikicspenge.

Erre megsuhant a fokes. Pátkai feje fölül lerepült a kerek kalap... maga megingott, s hangtalanul András elé omlott — Agnes. Péter melléje rogyott a földre.

A esikősbojtár bambán bámult a lány nyakából kibugyogó meleg vérré. Ugy halotta, mintha méhraj zsongná őt. Aztán azt kiáltotta valaki:

— Helyet hé, az orvos urnak.

Agnesnél szörnyethalált állapított meg a doktor. Pétert csak fellocsoltatta.

A esendörök meg közrekapták, s bekisérték Andrástól Szegedébe.

Az ügyészségen azt igazolták a tanuk, hogy Agnes éppen akkor ugrott szótvalasztani a vitatkozók közé, mikor Orros lesújtott a dikicsével. Véletlenül vágta át az ütőeret. Az ő fején csak később koppant meg a fokes.

Erre csupán Pétert fogták vizsgálatba, András elmehetett haza.

December másodikán este András volt istállórosos. Kisszékre állt egy Daisy nevű sárgacsikó állásához, melyet Julius hűtlensége óta ő Csalfának nevezgetett. Lábai alatt Hűség nevű pudlikutyája heverészett, s tilinkója letompitva sóhajtozta.

(Folyt. köv.)

Ingyen nem

de a Déli Hírnap idei nyaralattási akciójával rendkívül olcsón

utazhat

bárbóvá anélkül, hogy akár jegyről vagy vizumról kellene gondoskodnia. Előre lefoglalunk szobát panziókban és szállodákban.

Egyéni és társasutazások!
Az egyéni utazás nem drágább!

6000.- LEI

a tizenegynapos program utazással, vasúti jeggyel, szállodával, ellátással és bármely ország furdöhelyen való tartózkodással.

Felvilágosítás és prospektus

a Déli Hírnapnál

Szoba-1 o-yho
élszkamra szeptember 1-ére kiadó
III. ker. Temet6-u. 27. (215)

Adás-vétel

Butor leépítés!

Az összes keményfa hálók és ebédle leépítés végett áron alul eladatum „Germanic” Timisoara, Bonnau-u. 1 (207)

Eladó

sarokház, három nagy lakással, köz a Belvárososhoz. Bövebbet Jánosin IV., Bem-u. 28 Herzl iroda. Telef6 16-04. (211)

Hathetes japán

fajlibák eladók. Cim a kiadóban. (214)

Komplett

férfi és női fodrászbutor részben azonnal eladó. II. ker., F6 utca 5 ajtó 12. (214)

9x12 fényképezőgé

1:45 dupla anasztignát, teljes felszereléssel, nagytöbbszűléssel, „Sapap” ivlámpával és egy 4 lámpa hálózati rádió olcsón eladó. Steime Munkástelep 146. (215)

Forgalmas vendéglő
elszámolásra átadó, eszeleg házz együtt eladó. Ugyenott butorok, bicikli, varrógép olcsón eladó. Cim a kiadóban. (214)

Vendéglő és üzletház
közel a jözsefvárosi piachoz jutány árban eladó. Közlebbit Kaszab Vadászerdei-ut 11. (215)

Bieder mayer
komodé jókarban, jutányos áron eladó. II. ker., Farkas-utca 7. Bende (215)

Kisebb bérház
4 udvari és 2 utcai lakással, szé nagy kerttel, szabad kézből eladó. Érdeklődni a házmesternél, IV. ker. Csillag utca 3. (210)

Mintagazdaság
Temesvár közelében, teljes felszereléssel, tiz szobás lakóházzal, 2 hol parkkal, gazdasági épületekkel, minde a legjobb karban tartva, családi körülmények miatt sürgősen eladó. Érdeklődők cimeiket adják le a kiadóba „Készpénz” jelígre. (9815)

Bérbe keresek
Temesvárhoz közel fekvő kisebb birtokot, lehetőleg felszerelt tejgazdasággal. Cimeket „Mintagazdaság” jelígre a kiadóba kérek. (6466)

Megvételre
keresek szép családi villát, lehetőleg hat szobás lakással, gyümölcsös kerttel s lehetőleg parkirozott udvarral. Cimeket „Csak Erzsébetváros lehet” jelígre a kiadóba kérek. (9814)

Vennék
teljes lakásberendezést: háló, ebédle és uriszoba. Konyhát, üvegmenüt porcellánt, konyhaedényt. Cimeket a kiadóba kérek „Alkalmi vétel” jelígre. (1690)

Különféle

931-es tenniszrakettek és labdák beérkeztek. Gyári áron kaphatók sportszaküzletben, Szentgyörgy-tér.

Csinosan butorozott
1 esetleg 2 szobás lakást keresek feltétlen furdőszoba használattal, lehetőleg a Belvárosban. Cimeket „Garcón lakás” jelígre a kiadóba kérek. (1857)

Diákok
teljes ellátást s gondozást nyerne nek finom uri családnál az új tanévben. Érdeklődők már most adják le cimeiket, igényeiket stb. a kiadóban. „Tiszta és jó” jelígre. (1859)